

Motion till riksdagen 2005/06:So408

av **Solveig Hellquist (fp)**

Barnfattigdom

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om ett förtydligande av begreppet barnfattigdom.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om statistik avseende antalet barn som finns i familjer som är föremål för utmätning i lön och skuldsanering.
3. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om barn som lever i ekonomiskt utsatta familjer under hela uppväxten.

Motivering

Vad är barnfattigdom?

I jämförelse med barn i fattiga länder handlar barnfattigdom i Sverige om relativ fattigdom. Det finns många sätt att mäta barnfattigdom. Ingen metod fångar dock in alla delar i begreppet. Hur barn har det materiellt sett är beroende av olika faktorer. Om man jämför två barn som växer upp i två olika familjer med exakt lika inkomster kan deras ekonomiska uppväxtvillkor ändå vara olika. Det ena barnet kanske har ett nätverk som kan höja barnets ekonomiska standard. Det andra barnet kanske önskar delta i en dyrare fritidsaktivitet. Barnens familjer kan också prioritera utgifter olika och familjers förmåga ”att trola med knäna” är olika.

Som mått på barnfattigdom i Sverige brukar vi som regel titta på statistik som visar antalet barn i familjer med låg inkomststandard och/eller som uppstår socialbidrag. Definitionen för låg inkomststandard innebär att värdet för det enskilda hushållet hamnar under 1,0. Det innebär att hushållet saknar en disponibel inkomst för att täcka miniminormer för baskonsumtion och boende. Barnfattigdomen är ungefärlig men siffran 262 000 har nämnts. För att vi mer exakt skall få reda på hur många barn som lever i fattigdom krävs det att en definition vad som räknas som barnfattigdom och inte säkerställs.

Fel! Okänt namn på

Att leva under knappa ekonomiska förhållanden är att leva utan marginaler och ekonomisk trygghet. Vad betyder fattigdom för människors möjligheter att skapa ett gott liv? Vad betyder det för ett barn att växa upp i en familj med knappa ekonomiska resurser? Är fattigdom att betrakta som en riskfaktor för den sociala utvecklingen? Det är viktiga frågor som måste ställas och som man bör söka svar på. Regeringen bör därför tillsätta en utredning som söker svar på dessa frågor.

Hur många barn lever i familjer som har löneutmätning? Hur många barnfamiljer har skuldsanering? Utmätning av lön regleras i 7 kap. utskningsbalansen och innebär att kronofogden beslutar att arbetsgivaren skall innehålla en viss del av t.ex. lön, andra ersättningar t.ex. pension och sjukpenning (utmätningensbeloppet). Beloppet fördelas därefter till fordringsägarna. Vid utmätning beräknar kronofogdemyndigheten hur mycket pengar hushållet behöver till sitt uppehälle (förbehållsbelopp). I förbehållsbeloppet ingår de verkliga kostnaderna för boende, arbetsresor, barn tillsyn, underhåll till barn eller make som man inte sammanbor med, mer omfattande kostnader för sjukvård samt ett schablonberäknat normalbelopp för uppehälle. I normalbeloppet ingår kostnader för mat, kläder, fritid, hygien, tidningar, telefon, tv-licens, elektricitet och gas, försäkringar och fackavgifter. Dessutom mindre utgifter för tillfälliga behov. Normalbeloppet bestäms av Skatteverket och räknas om varje år.

Normalbelopp år 2005	kr/månad
Ensamstående	4 183
Makar och jämställda	6 910
Barn t.o.m. det år då barnet fyller sex år	2 219
Barn fr.o.m. det år då barnet fyller sju år	2 555

Vid beräkningen av förbehållsbeloppet förutsätts att gäldenären själv skall betala sina skulder. I ett hushåll med två vuxna som har inkomster, utgår man dock vid beräkningen från att båda två bidrar till de gemensamma utgifterna. År 2005 hade 118 091 personer löneutmätning. Skatteverket registrerar personer med löneutmätning utifrån personnummer. Det går därför inte att utläsa familjeförhållanden ur statistiken. Det finns inte någon tidsgräns för en löneutmätning, utan den kan pågå tills samtliga skulder är betalda. Någon uppgift om den genomsnittliga tiden för löneutmätning finns inte hos Skatteverket.

År 2004 beviljades 1 353 personer skuldsanering. Fram till den 1 juni 2005 har 783 personer beviljats skuldsanering. Även dessa personer registreras utifrån personnummer, varför familjeförhållanden inte går att utläsa ur statistiken.

Ovan nämnda fakta innebär troligen att många barn finns i familjer som har utmätning i lön eller skuldsanering. Eftersom registreringen utgår från personnummer finns inga uppgifter om huruvida barn berörs. Reglerna är sådana att löneutmätning pågår tills samtliga skulder är betalda. Det finns därför troligen många barn som under hela sin uppväxt lever i en familj med löneutmätning eller skuldsanering. Hur löneutmätning och skuldsanering påverkar barns uppväxtförhållanden liksom statistik över hur många barn som berörs är kunskap som måste inhämtas.

Fel! Okänt namn på

Stockholm den 30 september 2005

Solveig Hellquist (fp)